

Közéletünk hírei

A SZOVJET TERVBIZOTT-SÁG ELNÖKE BUDAPESTEN

Hétfőn néhány más szakember társaságában Budapestre érkezett N. K. Bajbakov, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnökhelyettese, az Állami Tervbizottság elnöke. A szovjet vendégek a két ország gazdasági együttműködésének egyes kérdéseiről tárgyalnak hazánkban.

DR. KOROM MIHÁLY ROMÁNIÁBAN
Ion Dimitriu román igazságügyminiszter meghívására hétfőn délelőtt repülőgépen Bukarestbe érkezett dr. Korom Mihály magyar igazságügyminiszter. Hatnapos romániai látogatása alatt megbeszélést folytat román kollegájával, igazságügyi intézmények munkáját tanulmányozza és ellátogat a román tengerpartra is.

LAKÁSÉPÍTÉSI SZEMINÁRIUM BUDAPESTEN

Dr. Perényi Imre építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes, az Európai Gazdasági Bizottság lakásügyi bizottságának genfi ülésén részt vett magyar küldöttség vezetője hétfőn vizsgálta meg Budapestre. Az ülésen többek között megállapodtak, hogy a lakásügyi bizottság a magyar építésznek a városrendezésben elért figyelemre méltó eredményei elismeréseként 1969-ben Budapesten tartja szemináriumát a magyar főváros rekonstrukciójáról.

Lesz propán-bután gáztűzhely

A Belkereskedelmi Minisztérium vas-műszaki főigazgatóságának tájékoztatása szerint — a gáz, a palack, valamint a tűzhely-ellátás javulása nyomán — az eddigi korlátozások megszűnnek, s július 1-től az ország egész területén szabadon vásárolható propán-bután gáztűzhely. A tűzhely vásárlása azonban még nem jogosít gázhasználatra, ezt, valamint a készülék bekötését és a palackot az illetékes gázszolgáltató vállalatától kell kérni.

Budapestnél tetőzött a Duna

A Duna áradása hétfőn tetőzött Budapestnél 574 centiméteres vízzinttel. A Budapest fölötti szakaszon — egészen a forrásvidékig — apad a folyó. Szombaton és vasárnap kedvezett az időjárás, nem kaptak lényeges vízutánpótlást a folyók, az apadás folytatódik és előre láthatólag kedden a Rába torkolatánál és a Murán már megszüntetik, a Zálánál pedig tovább mérsékelik az árvízvédelmi készültséget.

Bor, itallap, fröccs

Mint ismeretes, a boltokban árusított palackos borok fajtáját, fogyasztói árát az úvegen elhelyezett címke jelzi. Sokan nem tudják viszont, hogy már maga az úveg formája is a bor minőségére utal. Az olcsóbb asztali és pecsenye vagy az úgynevezett kommersz boroknál nálunk leginkább rövid nyakú, kereskedelmi néven fűredi palackokban árusítják. A márka minőséget elérő tájfelleg minőségi borokat hosszú nyakú, vagyis rajnai palackok illetik meg. Aki palackozott bort étteremben, presszóban fogyaszt, követelje meg, hogy asztalánál bontsák ki.

Igen sok bort hordóból — helytelen elnevezéssel folyótorként — árusítanak. Ezekkel a borokkal gyakori a visszaélés: a legolcsóbb asztali borokat már a valamivel jobb pecsenyeborként, vagy az utóbbit minőségi borként árusítják. A hordós bor éttermi fogyasztói ezért soha

Nagy Péterné megdöbben, amikor szomszédja, Csányi Mihály újságolta: kizárták a tsz-ből. Csányi ugyanis ott volt a küldöttgyűlésen, amikor megszavazták. De hát nem szólhatott ellene, mivel ő csak úgy odakerült.

Keserű szívvel

Az idős, beteg asszony keserű szívvel sietett a sándorfalvi Rózsa Ferenc Tsz irodájába, vitte az orvosi igazolásokat, hogy hatodik éve szívbeteget, négyezer volt kórházban.

A tsz-irodán mentegetőztek: nem tudtak súlyos betegségéről...

Midőn egy becsületes gazdát kizárnak a tsz-ből, mint ha a család tagadta volna ki. A beteg ember úgy érzi, hogy félrelökték, mert már nyűg a közösség nyakán.

A sándorfalvi Rózsa Ferenc Tsz-ben februárban 17 tagot zártak ki a közösségből. Többségük megérdemelte, de néhány embert méltánytalanul ért a sérelem.

— Mindenki tudja, hogy évek óta orvosi kezelésre járok, mégis kizártak. A tsz vezetői sohasem érdeklődtek, mi van velem. Őt hold földel léptem a közöbe, csak egy évig bírtam dolgozni. Betegnyugdíjat szeretnék kapni — panaszkolta Nagy Péterné. Ősz, alacsony, megtört asszony, szemre is látni: nem való nehéz munkára.

Kocsis Józsefné — barna, szikár asszony — szomorkás arccal magyarázta:

— Mikor bementem a tsz-irodára a kizárásom miatt, az elnök azt mondta: nem tudott betegségről... Pedig 1964-ben beadtam egy írást, mely 55 százalékos rokkantságom igazolta. Mozgó munkát nem végezhetek; sokat kell pihennem, ez a legjobb gyógyszer. Fáj a hátgerincem, meg sokféle bajom van. Hat gyereket felneveltem, sokat küszködtem. Még élni akarok...

Jóvátették a sérelmet

Szerkesztőségünkbe küldött levélben írta le bűját özv. Mucsi Istvánné dóci lakos, nyugdíjaztatás előtt álló öregasszony, hogy kizárták a sándorfalvi tsz-ből. Ok: éveken át nem dolgozott.

Kétségtelen, méltánytalan-ság történt ezekek a gazdálakkal. A tsz igazgatósága belátta, sőt korrigálta tévedését: az április 25-én tartott küldöttgyűlés őt Mucsi Istvánné, Kocsis Józsefné, Tóth Péterné, Mészáros Józsefné kizárását visszavonta.

A sérelmet tehát jóvátették. Tanulságképpen mégis

Emberséggel, vagy szigorral?

érdemes kissé elgondolkozni ezen a tévedésen. Hogyan lehet eldönteni egy-egy gazda kizárását, míg a munkából távolmaradás okait nem ismerik alaposan a gazdaságvezetők? A küldöttgyűlés hogyan képviseli a tagok érdekeit, ha azt sem tudja, ki szorult a közösség emberségére és kit illet a közösség szigorja? A felületes, sablonra történő intézkedés akaratlanul is olyan ítéleteket szül, melyek egyes gazdák emberségét sértik.

Dolgos emberek kellenek

Nem vitás, a Rózsa Ferenc Tsz-nek — akár a többieknek — dolgozó, szorgalmas gazdákra van szüksége. Nem olyanokra, akik csupán a háztáji föld és az SZTK előnyeért ragaszkodnak tagságukhoz, munkaidőben meg messzire elkerülik a gazdaságot. (A betegek és öregek azonban mentesek e követelménytől, kiérdemelték a közösség emberséges bánásmódját.) Helyes tehát rendet teremteni tagok és a tsz viszonyában. Az áprilisi küldöttgyűlés helybenhagyta 13 tag februári kizárását. Az érintettek ez ideig nem is tiltakoztak, bizonyára érzik az ítélet jogosságát. Beszélgettem több gazdával, aki úgy tartja: a kizárás csak pont a mondat végén.

— Mi már 1963-ban beadtuk „felmondásunkat”, s csodálkoztunk, hogy csak

most fogadták el. Férjem bikahizlalással foglalkozik, meg feles kukoricát és takarmánynövényt részünk — magyarázta Szabó Józsefné.

— Már vártuk a kizárást — jegyezte meg Almási Sándor. — Igaz, nem mondtunk fel, de feleségem (ő a tsz-tag a családban) két éve a szegedi gumigyárban dolgozik.

— Zsemberi Antal két éve, amióta elhagyta családját, egyáltalán nem dolgozott a tsz-ben. Különböző helyeken vállalt kőműves munkát. Néhányszor felszólították, mégsem jött a tsz-be dolgozni — tájékoztatott apósa, Berta Bálint tsz-tag.

Szolgáljon tanulsággul

A sándorfalvi Rózsa Ferenc Tsz küldöttgyűlése helyesen tette, hogy kizárta a közösségből azokat a munkabíró tagokat, akik máshol keresik boldogulásukat. Csupán azt a hibát követték el, hogy — nem dolgozás címen — néhány idős, beteg asszonyt méltánytalanul sújtott döntésével. A járási tanács végrehajtó bizottsága a termelőszövetkezeti demokráciát óvta, midőn törvénysértőnek minősítette a tsz kizárási határozatait és utasította a tsz vezetőségét, hogy alapos, felelősségteljes kivizsgálás után ismételt mérlegelje a küldöttgyűlés: maradhatnak-e a gazdák közösségben, vagy érdemtelene a tagság.

Balogh Ödön

Életszerű paragrafusok

Az egyetemi képzés és a gyakorlati élet bizonyos mérvű ellentmondása tulajdonképpen természetes. Az emberek gondolkodása, intellektuális normái mindig megkésve követik a zálló élet produkálta változásokat. A jogászképzésben is mindez szemléletesen jelentkezik, hiszen az egyetemi oktatásnak nem célja és nem is lehetne kritériuma a praktikummal, bizonyos esetek specialitásával történő állandó kontaktus. Másfelől viszont az egyetemi képzés sem lenne teljes a hétköznapi figyelembe vétele nélkül.

A már harmadik éve bevezetett felsőoktatási reform is ennek szolgálatában áll: az elméleti alapképzés mellett szükséges gyakorlati ismeretanyag közvetítése az egyetemi hallgatóknak. Pontosabban olyan elvi alapképzést nyújtani, mely lehetővé teszi a gyakorlati anyag elsajátítását, értékelő megismerését.

Az élet iskoláját mindenekelőtt a joggyakorlati idő jelenti; az egyetem elvégzése után minimálisan két év szükséges a szakvizsga letételéhez. De ennek a munkának jellege már az egyetemi vizsgákon is érvényesül, noha itt nem követelhetik a joggyakorlat olyan naprakész ismeretét, melyet a bírói ügyészi és az ügyvéd-jogtanácsosi szakvizsgákon kérnek. A reform azonban ilyen irányban módosította, élet-szerűbb tette az egyetemi oktatást. Részben a tanrend némi átalakításával. Új tárgyak kerültek az órarendbe, melyek inkább számolnak a társadalmi valóság igényeivel.

Hasonlóképpen fontos az úgynevezett hagyományos tárgyak programjának átdolgozása, esetleg új tematika készítése. A polgárjog oktatásában például nagyobb figyelmet szentelnek a szállítási szerződésekre, beruházási jogviszonyokra, a szociális rendszer legfontosabb vagyoni viszonyaira. S mivel a jogászok tekintélyes része vállalatoknál helyezkedik el, megkülönböztetett érvényt kap a közgazdasági szemlélet.

De a szűkebb értelemben vett, apropénre váltott gyakorlati képzés kézzegyei szintén megtalálhatók az egyetemi oktatásban. Növekedett az anyagkövető, anyagfeldolgozó szemináriumok száma, ahol az elméleti óra anyagát konkrét esetekben vizsgálják. A hallgatók nyaranta hathetes szakmai gyakorlaton vesznek részt, a második év után zömmel tarácsi szerveknél államigazgatási, a harmadik évfolyam befelkészését követően polgár- illetve büntetőjogi gyakorlaton. Az egyes foglalkoztató intézményeknél előre készített programok szerint instruktorok irányítják őket, s az ország legkülönbözőbb vidékein eltöltött hetek tapasztalatairól írásban számolnak be a hallgatók. A reform bevezetése óta a negyedévet végzett egyetemisták munkahelyükön féléves joggyakorlati időt töltenek, mely elfeltétele az államvizsga és doktorátus megszerzésének.

N. I.

Megkezdődött a művészeti szakszervezetek kongresszusa

Hétfőn délelőtt — az Élelmezési Ipari Dolgozók Szakszervezetének székházában — megkezdte munkáját a Művészeti Szakszervezetek Szövetségének VI. kongresszusa. A kétnapos kongresszus megnyitóján részt vett és az elnökségben foglalt helyet Aczél György, az MSZMP Központi Bizottságának titkára, dr. Orbán László, a művelődésiügyi miniszter első helyettese.

Gertler Viktor nyugalmazott Kossuth-díjas filmrendező, a Filmművészek és Filmalkalmazottak Szakszervezetének elnöke nyitotta meg a tanácskozást. Ezután Vass Imre, a Művészeti Szakszervezetek Szövetségének főtárgyaló tartotta meg kiegészítő referátumát a

Kereskedni kell!

Tessék csak megnézni a Kárász utcai bútorcearnok kirakatát! Az a vaslábú, műanyaghuzaatos garnitúra egy-két napnál sosem bírja tovább: megveszik, elviszik. Pedig nem is olcsó. Mostanában derült ki, hogy nemcsak gyér volt eddig a bútórválaszték Szegeden, de mennyiségileg sem fedezte az igényeket. A kiskereskedelmi bútórboltok forgalma semmit sem csökkent azáltal, hogy a BÚTORÉRT üzletet rendezett be.

Ez az ország első, s mindmáig egyetlen úgynevezett demigross boltja.

A demigross szó kereskedelmi szakkifejezés. Azt jelenti, hogy a nagykereskedelm olyan üzletet nyit, mely közvetlenül is ellátja a vásárlókat áruval. Ez több mint a mintabolt, nemcsak közvéleménykutatási, piacmegfigyelési funkciót tölt be.

Nagy volt az ijedelem, amikor a Kárász utcai demigross üzlet megnyitott. Nem a vásárlók féltek, hanem a kiskereskedelem. Mi lesz velük? A Dél-Magyarországban hirdetés-párbaft is vívta kezdetben. A Kálvin téri bútórbolt helyi reklámmal igyekezett azután az eddiginél jobban felhívni magára a figyelmet. Helyesen. (Más kérdés, hogy a kivitelezés meglehetősen vásári volt: a reklám tudományát is meg kell előbb-utóbb tanulni!)

Vehetünk másik példát is a közelmúltból. Annak is története van, ahogyan megjelent a szegedi üzletekben a „szentesi” típusú finomfehér kenyér. Évek óta szükség lett volna erre a választékbővítésre, de sosem sikerült keresztülvinni. Most azután eszébe jutott a kereskedelem illetékes vezetőinek, hogy ha másképp nem megy, hozatnak Szentesről „szentesit”. De ment másképp: a szegedi sütőipar ezek után nyomban lehetőséget teremtett gyártására. Lett kapacitás, hely, minden.

Akadnak, akik idegenkednek a kereskedelmi verseny gondolatától, holmi kapitalista ízt vélnek felfedezni benne. Tévednek. A szocialista kereskedelemben a verseny nem a profitért van, hanem a lakosság jobb kiszolgálásáért. Ez perdöntő különbség! Szerencsésen túljutottunk itt Szegeden is azon az avitt állásponton, hogy csupán az egysíkú árúelosztás a kereskedelmi hálózat dolga. Kereskedni kell! Ezt az egészséges, új szellemet a gazdaságirányítási rendszer reformja előlegezte meg.

A szocialista építés kezdetén nyilvánvalóan csupán az állami kereskedelem képviselte a társadalom minden rétegének érdekeit, ma viszont bátran sorolhatjuk a szocialista szektor fogalmába a termelőszövetkezeteket, a fogyasztási és értékesítő szövetkezeteket, a kisipari szövetkezeteket is. A város közepén, a Széchenyi téren működik az Általános Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet nagy forgalmú zöldségüzlete, közelében a már említett bútorcearnok. Kereskedelempolitikánk szerint azt a vállalkozást kell előnyben részesíteni Szegeden, mely leginkább képes javítani a város ellátását.

Az elképzelések, tervek nagyjából készen állnak, megvalósulásuk idő és pénz kérdése.

Az élelmiszerkiskereskedelem három új szupermarket építését határozta el: a Kossuth Lajos sugárút és Damjanich utca sarkán, a Klapka téren és az Oskola utcában. Másfél hónap múlva az ő kezelésében nyílik meg az állami gazdaságok boltja a Lenin körúton. A mezőhegyesi, a gorszai és a szarvasi gazdaság termékeit; pecsenye baromfit, zöldséget, gyümölcsöt, bort, húskészítményeket árusítanak majd itt. Hasonló élelmiszerárakat szándékozik forgalombahozni saját üzletében a termelőszövetkezetek közös vállalkozása is.

A jövő év elején nyitja meg üzletét Szegeden a Minőségi Cipőgyár. Tekintve, hogy általában ez a gyár készíti az állami iparban a divatos női cipőket, boltja különösen nagy választékot ígér. Az Általános Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet is feliratkozott a listára: a serdülőkorú lányok és fiúk jogosan panaszkodtak gyenge ruházati ellátásuk kivánja boltjával megjavítani.

Úgyisint reményekre jogosít a város vendéglőinek fejlődése. Az ünnepi hetekre megnyílik az Oskola utcában az Alabárdos Étterem. Összel kezdik építeni a Royal Szálló új szárnyát. A MESZÖV kétszintes vendéglátó kombinátot tervez, a Móra Tsz a közeljövőben lát hozzá egy különlegességek, számító csirkecsárda berendezéséhez.

A felsorolást, a példákat lehetne még folytatni, de talán felesleges: a fejlődés kezdeti szakaszában vagyunk. Mind több ipari üzem, nagykereskedelmi vállalat, szövetkezet kap lehetőséget, ha ráébred arra, hogy megéri kiskereskedelmi értékesítéssel is foglalkoznia.

Hirtelen változásra természetesen nem számíthatunk. Ma még nem kizárólag az elmondottak jellemzők a kereskedelemre, sőt ellentétes tapasztalatok is felsorakoztathatók arra, hogy milyen nehéz áttörni a régi sablonokat: milyen nehéz árúelosztás helyett kereskedni, eladás helyett kiszolgálni. Eppen ezért a város lakosságának, a vásárlóközönségnek érdemes jóindulatú figyelemmel kísérnie a kibontakozó új szellemet. A gazdaságirányítási rendszer reformja a kereskedelem reneszánszát hozza: elsősorban a vásárlók igénye, a piac szabja majd meg, hogy mit gyártson az ipar, mit termeljen a mezőgazdaság. A fejlődésnek elébeemenni, egyengetni az útját, tiszteltetreméltó feladat. Ennek felismerése Szeged szocialista kereskedelmének is érdeme.

FEHER KALMAN